

Udenrigsministeriet

Folketingets Finansudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
2021-32987	GDK	12. oktober 2021

FIU L 239 – svar på spørgsmål 115 fra Rune Lund (EL) stillet den 15. september 2021 til ministeren for udviklingssamarbejde.

Spørgsmål

Vil ministeren besvare følgende vedrørende konto 06.34:

- Hvor stor en del af den grønne bistand går til henholdsvis udviklingslande og vækstøkonomier?
- Hvilken fortolkning af nye, additionelle midler, jf. herom i Paris-aftalen og Danmarks løfter i relation hertil, som ligger til grund for Danmarks klimabistand på finanslovsforslaget?
- Tablet 2 i publikationen 'Regeringens udviklingspolitiske prioriteter' indeholder en oversigt over grøn udviklingsbistand i 2021 og 2022. Den grønne bistand omfatter ifølge teksten en bred kreds af indsats herunder også privatsektorinstrumenter, vandprogrammer, biodiversitet, naboskabsprogrammer. Hvor stor en del af den grønne udviklingsbistand i de to år er egentlig klimabistand?
- Hvor stor var klimabistanden i 2020, og hvilken effekt har Rigsrevisionens beretning om klimabistanden haft på opgørelsen?
- Hvor store dele af klimabistanden i 2020 gik til klimatilpasning henholdsvis reduktion af udslip, og hvad er forventningen for 2021?
- Regeringen forventer, at 60 pct. af klimabistanden fra og med 2022 vil gå til klimatilpasning. Hvad er de væsentligste klimatilpasningsindsatser, som Danmark forventes at støtte i 2022?
- Hvad kan ministeren oplyse om planer for støtte til klimatilpasning i 2023?
- Af den egentlige klimabistand i 2021 og 2022, hvor stor en del vil gå til sårbare lande –LDC'erne og de små østater?
- Hvor store dele af klimabistanden i 2020 gik til sårbare lande (LDC'er og små østater)?

j. Af den egentlige klimabistand i 2021 og 2022, hvor stor en del kommer til at gå til mellemindkomstlande?

k. Hvor store dele af klimabistanden i 2020 gik til mellemindkomstlande?

l. I de udviklingspolitiske prioriteter 2022 skriver regeringen om opgørelsesmetoden for grønne indsatser, at ”indsatser, hvor det grønne element er et vigtigt delmål, men ikke hovedmålet, er 50 pct. af budgettet som hovedregel medtaget som grøn indsats.” Hvor lille en procentdel skal være klimarettet for, at det af regeringen medregnes som grøn indsats? Endvidere bedes oplyst, hvordan ministeren vil sikre sig mod den form for overrapportering, som Rigsrevisionen kritiserede Danmark for i 2021, hvis der er usikkerhed om, hvor meget klima skal fylde i projekter, der kan medregnes som 50 pct. grøn indsats?

m. I de udviklingspolitiske prioriteter 2022 skriver regeringen intet om tab og skader (loss and damage). Har regeringen ingen planer om at øge støtten til at modgå loss and damage?

Svar

Med udgangspunkt i regeringens forslag til finanslov for 2022 er nedenfor samlet besvarelse på spørgsmål 115, underspørgsmål a-m.

a. Den samlede grønne bistand i 2022 vil udelukkende gå til lande, som er defineret som udviklingslande ifølge OECD DAC's kriterier. Det anslås, at 10-15 % af den samlede grønne bistand vil gå direkte til mellemindkomstlande. Heraf vil en mindre del gå til vækstøkonomier som Indien og Indonesien mfl. Hertil kommer den grønne bistand kanaliseret gennem forskellige globale eller regionale programmer og -fonde, hvor dele af støtten også kan gå til mellemindkomstlande.

b. Danmark har på tværs af skiftende regeringer angivet, at nye midler, der ikke tidligere er rapporteret til UNFCCC, kan betragtes som nye og additionelle. Det er også den definition, som regeringen lægger til grund for Danmarks klimabistand på FFL22.

c. På Finansloven for 2021 forventes klimabistanden at udgøre ca. 2,6 mia. kr. af den samlede grønne bistand på 3,0 mia. kr. Når det kommer til finanslovsforslaget for 2022 udgør klimabistanden ca. 2,7 mia. kr. ud af den samlede grønne bistand på 3,4 mia. kr. Der er således sket et grønt løft fra finansloven for 2021 til finanslovsforslaget for 2022 på ca. 400 mio. kr.

d. Udenrigsministeriet er ved at færdiggøre opgørelsen af klimabistanden for 2020. Forventningen er, at den vil ligge på omtrent 1,9 mia. kr.

Anbefalingerne fra Rigsrevisionens beretning vil så vidt muligt blive udmøntet allerede ifm. opgørelsen af klimabistanden for 2020.

e. Ift. balancerne mellem reduktionsindsatser og klimatilpasningsindsatser i klimabistanden, er det forventningen, at lidt mere end 55 % er gået til tilpasningsaktiviteter i 2020. For 2021 forventes en lignende fordeling.

f. Regeringen har med finanslovsforslaget for 2022 lagt op til, at mindst 60 % af klimabistanden fra 2023 målrettes klimatilpasning. Der forventes dog allerede leveret på denne målsætning i 2022. Det drejer sig om en lang række indsatser, herunder ikke mindst på vandområdet, hvor indsatserne forventes at bidrage til at forbedre og skabe adgang til rent vand i Afrika for omkring en million mennesker. Hertil kommer bl.a. nyt bidrag på 150 mio. kr. til Fonden for De Mindste Udviklede Lande (LDCF), der netop støtter klimatilpasningsindsatser i de fattigste og mest skrøbelige lande.

g. Udenrigsministeriet er i færd med at udarbejde konkrete udmøntningsplaner på baggrund af den nye udviklingspolitiske strategi, Fælles om Verden. Forventningerne til klimatilpasningsindsatser i de kommende år, herunder i 2023, er, at der kommer mere fokus på klimatilpasning i landeprogrammerne, mere fokus på lokalbaseret klimatilpasning samt også yderligere støtte til internationale tilpasningsinitiativer og -fonde.

h. Ift. konkrete geografiske balancer for klimabistanden i 2021 og 2022 vil der naturligvis være tale om overslag/estimer. Det er forventningen, at den øgede bistand til klimatilpasning især vil gå til de mindst udviklede lande (LDC), særligt i Afrika. Når det kommer til små østater, vil støtten være relativt begrænset. Med finanslovsforslaget for 2022 foreslår regeringen bl.a. bidrag på 335 mio. kr. ud af i alt 800 mio. kr. fra 2020-2022 til Den Grønne Klimafond, som er dedikeret til både at støtte udviklingslande med reduktion af udledninger og tilpasning til effekterne af klimaforandringer. Fonden har indtil nu leveret mere end fondens målsætning om, at halvdelen af støtten til klimatilpasningsindsatser skal gå til de mest sårbare lande, herunder til små østater (SIDS).

i. Den foreløbige opgørelse af klimabistanden for 2020 viser, at ca. 30 % gik til sårbare lande (Afrika, LDCer og små østater). Hertil kommer, at ca. 1,1 mia. kr. eller ca. 57 % af klimabistanden gik til globale eller regionale klimaprogrammer og -fonde, som i betydelig grad er målrettet skrøbelige og fattige lande.

j. Det er forventningen, at den direkte klimastøtte til udviklingslande i mellemindkomstgruppen fremadrettet vil fortsætte på samme niveau som

2020, svarende til 10-15 %, herunder også i 2021 og 2022. Dertil kan komme støtte gennem globale og regionale programmer, jf. svar på underspørgsmål a).

k. Den foreløbige opgørelse af klimabistanden for 2020 viser, at ca. 14 % af klimabistanden til udviklingslande på samlet ca. 1,9 mia. kr. gik til mellemindkomstlande (heraf alene ca. 10 % til Kenya). Hertil kommer, at ca. 1,1 mia. kr. eller ca. 57 % af klimabistanden gik til globale eller regionale klimaprogrammer og -fonde, hvor dele af støtten også kan gå til mellemindkomstgruppen af udviklingslande.

l. Opgørelsesmetoden for grønne indsatser og for klimarelaterede indsatser foretages med udgangspunkt i OECD DAC's definitioner og kriterier (de så kaldte Rio-markører). Det betyder, at klima eller miljø skal være en del af begrundelsen for projektet, og det skal indgå i projektets formål og projektets aktiviteter. For projekter, hvor klima eller miljø er et delmål, skal der være tale om et væsentligt delmål for, at projektet medregnes med 50 % af budgettet. Et eksempel kunne være støtte til at forbedre dyrkningsteknikker og afgrødevalg i landbruget for at øge fødevarer sikkerheden, forbedre indtjeningen og samtidig tilpasse dyrkningssystemet til klimaforandringerne.

Rigsrevisionen påpegede i sin beretning, at opgørelsen af klimabistanden har været for grovkornet for så vidt angår støtte kanaliseret gennem civilsamfundsorganisationerne og større tematiske landeprogrammer, hvor klima er et delmål. I begge tilfælde er Udenrigsministeriet i gang med at indføre en mere finmasket opgørelsesmetode, som tager udgangspunkt i de enkelte projekter i stedet for som tidligere de samlede bevillinger til organisationerne eller de samlede tematiske programmer. Hvad angår estimerne på FFL22 for aktiviteter, der involverer flere projekter, anvendes ligeledes mere detaljerede estimer for at sikre et mere præcist, samlet grønt estimat.

m. ”Tab og skader” er en vigtig dagsorden for de fattigste og mest udsatte udviklingslande og de små østater. Det er også en vigtig dagsorden for regeringen, der med en styrket indsats til klimatilpasning netop kan bidrage til at reducere og undgå tab og skader som følge af klimaforandringerne samt opbygge modstandsdygtighed. Samtidig lægger regeringen med finanslovsforslaget for 2022 op til at fastholde det høje niveau for den humanitære bistand på 2,7 mia. kr. Det er helt centrale indsatser til at respondere på og reducere de humanitære konsekvenser af f.eks. tørke, oversvømmelse og andre vejrbedingede katastrofer i udviklingslandene, særligt skrøbelige lande og nærømråderne. Katastrofer, som desværre i

stigende grad præger verden som følge af klimaforandringerne, og hvor udviklingslandene er mest sårbare og behovene er størst. Danmark støtter samtidig gennem både humanitære og udviklingsindsatser forebyggende og foregribende indsatser (såkaldt "anticipatory action") i forhold til klimatiske chok. Gennem teknologi og bedre koordinering på tværs af sektorer er det målet at tilrettelægge indsatser, der bedre forebygger eller afbøder de værste kriser.

Med venlig hilsen

Flemming Møller Mortensen